staat. Een ander voorbeeld hiervan vond ik in „De Duivenbode" van 5 December 1945, waarin een met name genoemde duivenman een installatie voor het vangen van sperwers beschrijft, waarmede hij binnen enkele dagen a c h t exemplaren ving! Kunnen we dit wel erg kortzichtige standpunt niet eens proberen te wijzigen? Helaas is de sperwer volgens de Vogelwet alleen gedurende de broedtijd beschermd. Onze andere roofvogels zijn gelukkig alle onvoorwaardelijk beschermd!

Terugkomende op het geval van de buizerd deed het ons overigens groot genoegen, dat de genoemde boswachter door de eigenaar van het betrokken gebied, na een overeenkomstig verzoek onzerzijds, op het onjuiste van zijn handelwijze gewezen werd.

G. v.d. ZANDEN.

Reeds jaren beschermd, doch nog steeds vogelvrij.

Door toevallige omstandigheden kwam ik één dezer dagen in een preparateurs-werkplaats. Wat daar op verzending stond en hing te wachten, deed mij de haren te berge rijzen.

De uiterlijke resten van meer dan twintig buizerds, waaronder pracht- en zelfs geringde exemplaren, eenige toren- en boomvalken, verschillende uilen en andere „beschermde" vogels, alles op bestelling opgezet, wacht op verzending om straks als jachttrofee eenige tijd huiskamer of gang te „sieren" en later als „stofnest" weggegooid te worden.

Sommige dezer vogels stierven misschien hun natuurlijke dood, doch de meeste werden neergeschoten.

Wordt het niet hoog tijd dat niet alleen het dooden, doch ook het prepareeren, verzenden en verhandelen, ja desnoods bezitten van opgezette bij de wet beschermde dieren strafbaar gesteld wordt? Natuurlijk kunnen bijzondere bepalingen voor onderwijsinrichtingen gemaakt worden.

Als de mogelijkheid tot pronken wegvalt, is de aardigheid er voor menig „jager" af.

Wat kan hier gedaan worden om ten spoedigste aan deze wantoestand een einde te maken?

D. M. SEMLER.

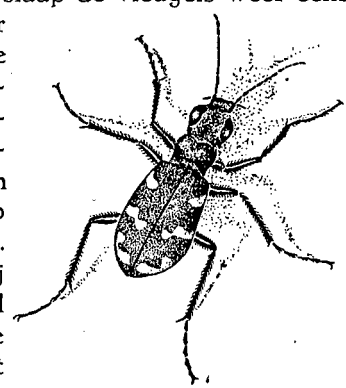
Lente in het dennenbos.

Wij zijn het er allemaal wel over eens, dat „bos" een veel te weidse benaming is, voor onze plantages van dennen, waarin bomen van gelijke leeftijd in vervelende fantasieloze rijen geschaard staan en waarin doorgaans slechts een armzalige ondergroei te bespeuren valt. Ja, we weten het wel, de armste gronden, ongeschikt voor efficiente akkerbouw, worden bij ons benut voor de productie van hout en dennen kunnen nu eenmaal sneller

bruikbaar hout leveren dan het eiken-berken-bos, dat zich van nature op deze grond zou willen vestigen. Wij kunnen onze dennenplantages zien als het bovengrondse verlengstuk van onze kolenmijnen, ten dele ook als remplaçant daarvan ; het laatste naar wij hopen slechts tijdelijk. Is de grond al arm, de regen van moeilijk verteerbare dennenaalden maakt het er voor de planten, die zich hier zouden willen vestigen, al niet aantrekkelijker op, vandaar de armzalige ondergroei. Een eenzijdige flora biedt de dierenwereld bovendien weinig aantrekkelijks en in tegenstelling tot gemengde bossen, moerassen en weiden, vinden wij in dennenbossen en op heidevelden een dierenwereld arm aan soorten, doch soms rijk aan individuën, dit laatste niet zelden ten detrimente van de eigenaars.

En toch ..... Het had lang gewinterd ; half Maart was alle sneeuw nog niet weggedooid en de temperatuur van het water in sloot en plas kreeg dit jaar eerst ver in Maart de kans zich flink van het vriespunt te verwijderen. De zon wint echter voortdurend aan kracht en einde Maart konden wij ons verheugen op enige dagen met zomerse allure, welke ons verlokten er eens op uit te trekken, waarbij onze schreden zich naar een dennenplantage richtten.

De plantenwereld ontwaakt traag uit haar winterslaap, enkele bomen en struiken doen hun knoppen reeds merkbaar zwellen en tal van kiemplantjes geven de bodem hier en daar een fris groen waas, doch van bloeien is haast nog geen sprake. Slechts enkele peuterige voorjaars-vroegelingen wagen het reeds haar bloempjes te ontplooien, terwijl de wilgenkatjes zich strekken, doch slechts op enkele luwe plekjes, reeds werkelijk bloeien, honing en stuifmeel biedend aan de insecten, die thans reeds rondvliegen. En dat zijn er heel wat meer dan we zouden denken. Op een enkele bloeiende wilgenplant, deze kleine oase in de nog dorre boswoestein, ontwaren wij een druk komen en gaan van dikke hommelkoninginnen, verheugd zich na de lange winterslaap de vleugels weer eens te kunnen strekken en daarbij zowaar nog een lekker hapje op de kop te tikken, van tal van bedrijvige wilde bijtjes, van vliegen en graafwespen, waaronder opvallend veel spinnendoders *(Pompilus viaticus)*, een zenuwachtige, bedrijvige zwarte wesp met de rode tekening op het achterlijf. Een weinig verderop betrappen wij dit dier bij het graven van een hol en wij hebben even moeite ons te realiseren, dat het Maart is en niet het hartje van de zomer.



Zandloopkever. Tek. Kees Hana

Ook andere insecten zijn ontwaakt. Zandloopkevers in bruine of groene kleur vliegen voor ons uit op de zandpaden en daar

dartelen zowaar al enkele vlinders. Het blijken te zijn de Kleine Vos, de Dagpauwoog en het Citroentje, soorten, die als vlinder den winter plegen door te brengen en bij het eerste zachte weer ontwaken uit hun lethargie. Wij zouden er de voorkeur aan geven de tere insecten als eitjes of pop, verscholen in spleten van de boomschors of onder het mos het barre jaargetijde door te laten brengen, doch de Natuur kent vele wegen, die naar Rome leiden en zo zijn er vlinders, die de winter als imago doorbrengen en weer andere, die dit als rups doen. Ook die rupsen worden nu wakker en die van de prachtige eikenspinner *(Lasiocampa quercus)*, geelgrijs en bruinbehaard met fluweelzwarte insnijdingen op de rug en blauwe wit afgezette lijntjes aan de flanken, treffen wij op onze wandeling. Tevergeefs zoekt het dier naar groene blaadjes en noodgedwongen stelt het zich tevreden met de bladknoppen van een kruipwilg. De rupsen van het eikenblad *(Gastropacha quercifolia)* trof ik dezer dagen op de sleedoorn, waar zij de gehele winter stijf tegen de takken aangedrukt gezeten hebben in weer en wind om nu op inspectie uit te gaan en eens te knabbelen aan de zwellende bloemknopjes van ons wilde pruimpje.

Doch wij keren terug tot ons dennenbos. Ook de vogels hebben het voorjaar in het hoofd. Het weemoedige liedje van de fitis doet ons de winterzorgen vergeten, vrolijk klink de vinkenslag, de kleine winterkoning geeft een demonstratie van zijn onbegrijpelijk volumineuze stemgeluid, de boomkruiper kan zijn mond niet houden bij zijn insectenjacht en meesjes zijn druk in de weer. Een wonderlijk geluid komt uit het inwendige van een gekwetste dennestam. Dit raadsel is echter weldra opgelost, want een holenduif wringt zich uit de opening in de stam naar buiten. Was zij op zoek naar een woning ? De satanische lach van de groene specht schalt door het bos, fazantenhanen kraaien in het dichte struweel, de rauwe kreet van de Vlaamse gaai verstoort herhaaldelijk de rust, de zware bas van een eenzame zwarte kraai weerklinkt en de bonte specht roffelt er lustig op los.

Het Bloempjesven spiegelt rustig tussen de dennen, de zon is hier zo heerlijk warm, dat we in onze verbeelding het watervlak reeds overdekt zien door de bloeiende blanke waterlelies, waarboven de veelkleurige libellen hun bruiloftsvlucht houden. Zover is het nog niet, maar de ronde bladeren van de waterlelies, ontrollen zich reeds en strekken zich naar de oppervlakte ; op een ondiepe plaats ontwaren wij grote klompen kikkerrit, zo kort na het verdwijnen van ijs en sneeuw ; en een pad laat in het water zijn stemgeluid horen, een geluid alsof een weerbarstige oude spijker uit het hout wordt getrokken.

Na een korte rust op het zachte mos vervolgen wij onze weg. Gevelde boomstammen krioelen van de insecten. Kleine schorskevertjes zien we in groten getale en daarop wordt ijverig jacht gemaakt door de rappe mierenkevers *(Clerus formicarius)*, die in uiterlijk en bedrijvigheid wel iets van een grote mier weghebben,



Zonnende kleine vos

Foto Kees Hana

doch overigens niets met mieren hebben uit te staan. Op die gevelde stammen zijn ze bepaald zeer talrijk en in hun vrolijke pakje, rood en zwart met witte dwarsbanden over de dekschilden, maken ze een frisse indruk. Ze hebben danig het voorjaar in het hoofd, want velen paren reeds. Zij overwinterden als volwassen kevers en tot tweemaal toe ving ik er deze winter een in de woonkamer, afkomstig uit de denneblokken, waarmede de kachel werd gevoed en door de behaaglijke temperatuur in de kamer gewekt uit hun lethargie. Doch daar vinden we op de gevelde stammen nog een andere kever, bruingrijs van kleur en groter dan de mierenkevers, maar van een zeer bijzondere vorm, daar de stevige. bruingeringde sprieten ongewoon lang zijn, bij de mannetjes wel vijf malen de lichaamslengte. Het is de dennenboktor *(Acanthocinus aedilis)* een van de opvallendste vormen onder onze kevers, voor een beginnend verzamelaar om te watertanden. De larven leven in dood dennenhout, o.a. in de oude stobben, hier mastepinnen genaamd. Weldra vinden wij tientallen van deze wonderlijke langgespriete dieren, die in volle actie zijn en bedrijvig over de stammen rondtippelen, zij het ook minder rap dan de kleurige mierenkevers. De dennenboktor is een van de weinige kevers, die niet stom zijn. Maakt men hem kwaad, dan knikt hij driftig met de kop en daardoor wordt een piepend-zagend geluid voortgebracht.. Wien zou dat moeten afschrikken ?



Dag
in

Foto K



Vangtrechters van mierenleeuwen. Foto Dr. N. Tinbergen

Onze weg leidt nu dalwaarts en in een bocht werpen wij onwillekeurig een blik op de steile helling, waar wij 's zomers onder overhangende richels de trechters weten van de larven der mierenleeuwen. Ook deze blijken reeds aanwezig en in actie te zijn. Minuscule trechtertjes vinden we bij tientallen in het droge zand, doch de larfjes, die wij opgraven zijn nog slechts enkele m.m. groot. Heel wat mieren zullen nog uitgezogen moeten worden door de gretige kaken alvorens we de dikke grote volwassen larven zullen aantreffen, arglistig verborgen in het zand onder in hun trechtervormige valkuilen.

Een schaduw strijkt langs ons heen en doet ons opzien. Een buizerd trekt met rustige wiekslag kringen door de lucht, met zijn felle ogen speurend naar een prooidier op de aarde daar beneden. Hoeveel cirkels zou hij moeten trekken voor hij iets van zijn gading bespeurt en hoeveel prooidieren moet hij zien voor hij wat gevangen heeft? Wat een geduld!

Wij komen er echter niet met geduld en rondspieden alleen, het rhythme van de menselijke samenleving roept ons weer, doch slechts node verlaten wij het dennenbos, zo bruisend van leven in het prille voorjaar.

Wat zeiden wij ook weer zo misprijzend van onze dennenplantages in den aanhef? Was ons oordeel niet wat scherp of is hier kwestie van het halve ei en de lege dop?

Bergen op Zoom, 31 Maart 1946

Dr. P. KORRINGA